

Rozšířená zodpovednosť výrobcov elektrozariadení

Extended producer responsibility for electronic products

Peter Valent, ENVIDOM

Konferencia o energetickom šítkovaní, 27-28.10.2015 Šamorín.

Definícia

Rozšírenej zodpovednosti výrobcu

□ OECD

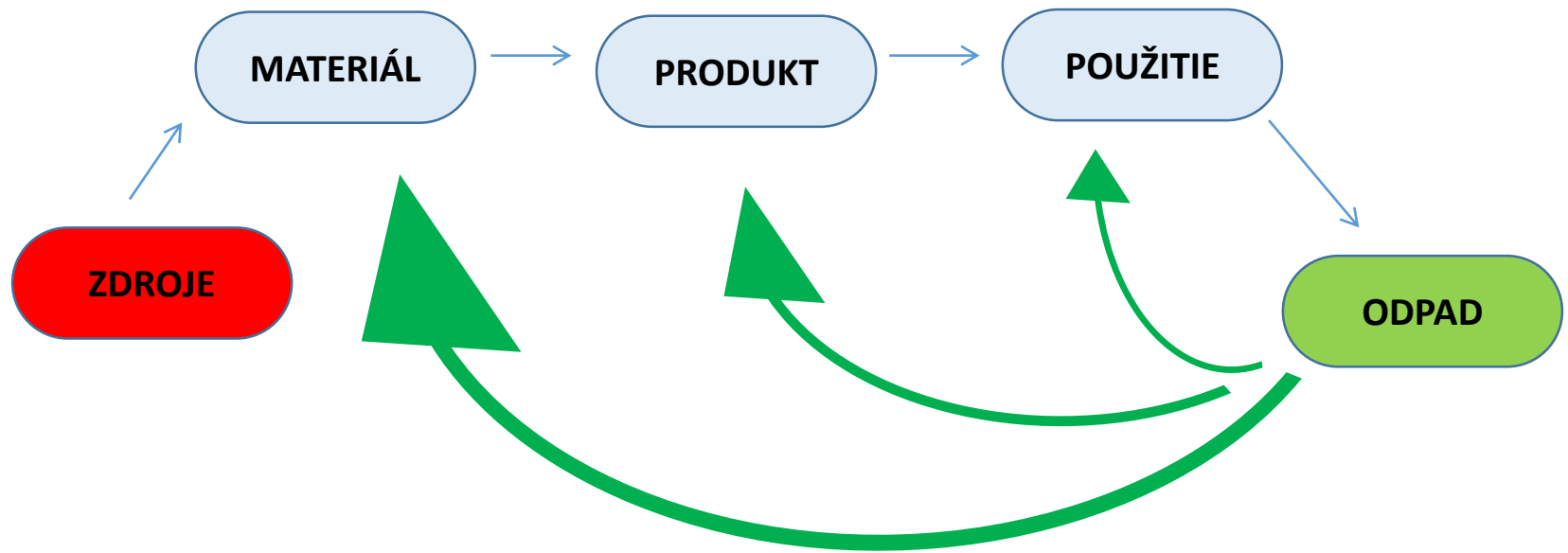
environmentálna politika, kde zodpovednosť výrobcov je rozšírená na zodpovednosť za svoje výrobky aj na konci ich životného cyklu

Thomas Lindhquist, 2000

Stratégia podporujúca zlepšenie environmentálneho profilu výrobku v jeho celoživotnom cykle rozšírením zodpovednosti jeho výrobcu na rôzne časti životného cyklu, špeciálne na spätný odber, recykláciu a konečné zneškodnenie výrobku.

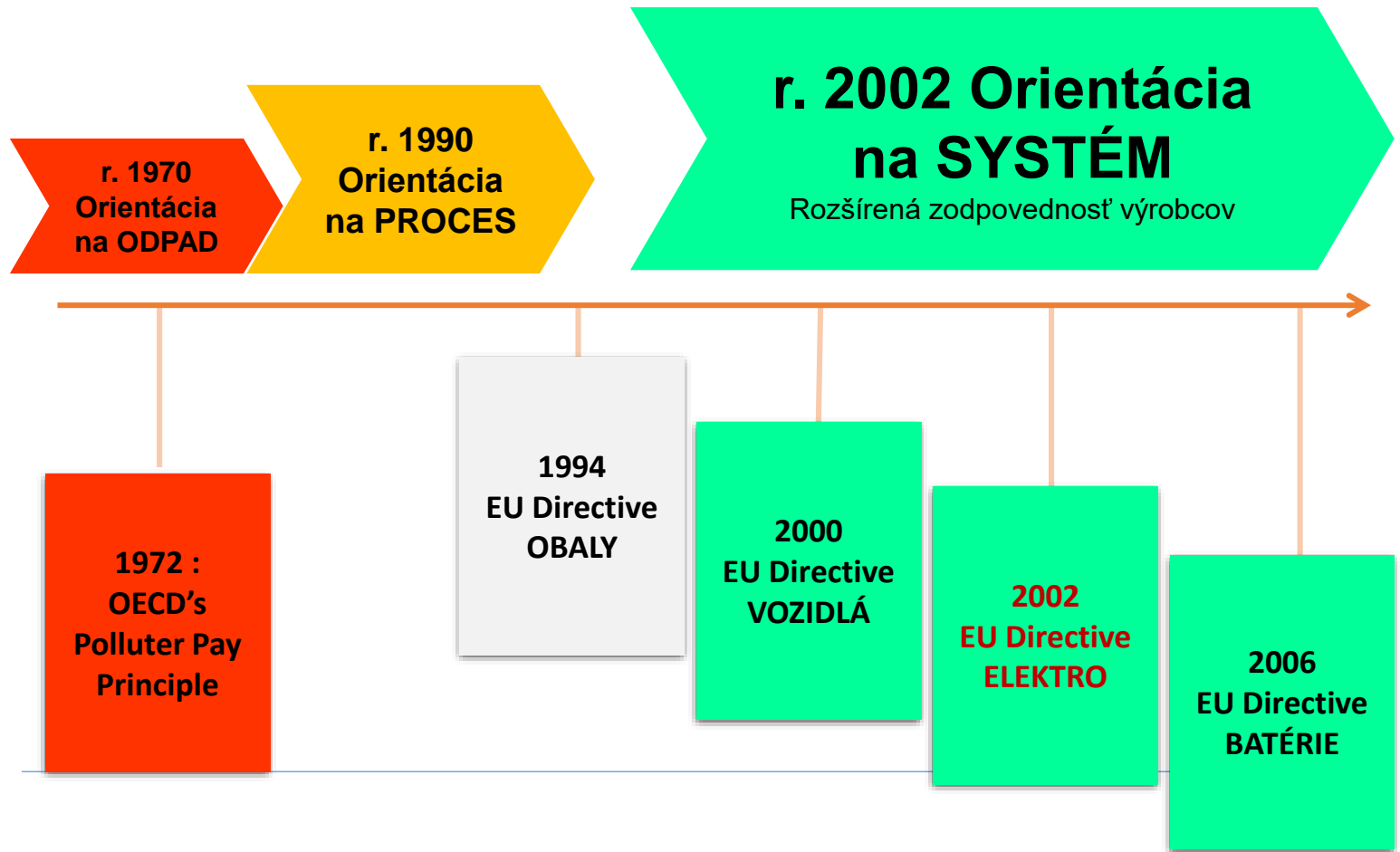
Životný cyklus

Rozšírenej zodpovednosti výrobcu

Ide o politiku VÝROBKU, nie ODPADU!

Historický vývoj

Charakteristické znaky

- ❑ **Namiesto tradičných regulácií jasne určuje ciele.**
 - ❑ Presúva fyzickú a (úplne alebo čiastočne) finančnú zodpovednosť za odpad od obcí na výrobcov.
 - ❑ **Zavádza stimuly pre výrobcov, aby pri návrhu výrobkov posudzovali ich celý životný cyklus, vrátane nakladania s odpadom z nich pochádzajúceho. V prospech spotrebiteľov.**
 - ❑ Dáva výrobcovi právo rozhodnúť sa, ako si povinnosti budú plniť.
- ❑ NEAPLIKUJE SA SPRÁVNE, AK JE VLÁDA „PRÍLIŠ“ NARIAĐUJÚCA, NEJASNE STANOVUJE CIELE A MÁ OBAVY ODKLONIŤ SA OD HISTORICKEJ ZODPOVEDNOSTI OBCÍ K PRÁVOMOCIAM VÝROBCOV.

Prínosy

Rozšírenej zodpovednosti výrobcu

- Motivuje výrobcov k znižovaniu nákladov na odpad. (1)
- Konkrétne identifikuje a zaťažuje len zodpovednú osobu. (1)
- Finančný tok je jasný, spravodlivý a trvalo udržateľný. (1)
- Finančne a administratívne odbremeňuje obce. (1)
- Najúčinnější NE – daňový nástroj.

Odkaz (1) Redukuje vplyvy výrobkov na životné prostredie v ich celom životnom cykle.

SYSTÉM ELEKTRO - Základné úlohy a ciele

- ✓ SPLNENIE CIEĽOV ZBERU STANOVENÝCH EÚ
(r. 2021 – 65%)
- ✓ ZABEZPEČIŤ ZBER NA CELOM ÚZEMÍ SR,
ODSTRAŇOVANIE NEBEZPEČNÝCH LÁTOK A
RECYKLÁCIU V STANOVENEJ MIERE
- ✓ PLATÍ PRE VŠETKY ELEKTROZARIADENIA

Charakteristika systému pre elektroodpad v SR

- Je funkčný, založený na princípoch hospodárskej súťaže - výrobca má právo sám sa rozhodnúť, ako a prostredníctvom koho chce svoje povinnosti plniť. Neobmedzuje iné subjekty.
 - Charakteristická je adresná fyzická a finančná zodpovednosť za všetok elektroodpad, zodpovednosť je z obcí prenesená na výrobcov elektrozariadení na celom území SR.
 - Systém zberu elektroodpadu plní ciele Európskej únie (zberu v kg/obyv./rok a mieru recyklácie).
- obec nemá vo vzťahu k financovaniu elektroodpadu (financovanie, ciele zberu a recyklácia) žiadne povinnosti

Realizácia zberu

Realizácia zberu

Realizácia zberu

Historický vývoj legislatívy pre RZV elektro

- r. 2001 – zákon o odpadoch - Zriadenie Recyklačného fondu
- **novela zákona o odpadoch 2004 – zavedenie zodpovednosti výrobcov pre elektro**
- novela zákona o odpadoch 2005
- novela zákona 2006, 2008 a 2009
- Memorandum so ZMOS I. (2010-2015)
- novela zákona 2010 a 2012
- **nový zákon o odpadoch 2015 ZRUŠENIE RECYKLAČNÉHO FONDU**
- **nové Memorandum so ZMOS**

Pozitívny posun „elektro“ zákona 2015

nemení princípy smerníc EÚ – právo výrobcu rozhodnúť sa, ako chce plniť povinnosti za odpad zo „svojich výrobkov...vylučuje monopol

nemení princípy vzťahov obec – výrobca

zameriava sa na výrobcov obchádzajúcich plnenie svojich povinností – zahraniční musia mať zástupcu v SR, autorizácia...

stanovuje jasné a spravodlivé pravidlá a ciele pre všetkých výrobcov – autorizácia, info systém...

vytvára priestor na koordináciu všetkých výrobcov a rozvoj zberu a povedomia – povinnosť byť v koordinačnom centre...

minimalizuje možnosť nevhodného nakladania s elektroodpadom (jasné pravidlá pre výkon zberu)

Koordinačné centrum zberu elektroodpadu

Je to – a má to byť – len administratívny nástroj, „software“ zameraný na dohľad nad spravodlivým plnením povinností výrobcov / OZV.

Zakladajú a riadia ho výrobcovia elektrozariadení, stanovujú „spravodlivé pravidlá hry“. Povinné pre všetkých výrobcov.

Garantuje prístup k svojmu podielu odpadu pre každého výrobcu. Bráni „obchodovaniu s elektroodpadom“.

Dohliada nad zabezpečením zberu elektroodpadu a jeho financovania na celom území v SR.

Neumožňuje výrobcovi „zbaviť sa“ svojej zodpovednosti.

Legislatívne a praktické východiská

výrobok → odpad → reuse → ???

- 1) Zmena hierarchie odpadového hospodárstva – podpora opätovného použitia
- 2) Rozšírená zodpovednosť výrobcov
- 3) Prísne legislatívne požiadavky pre nové výrobky

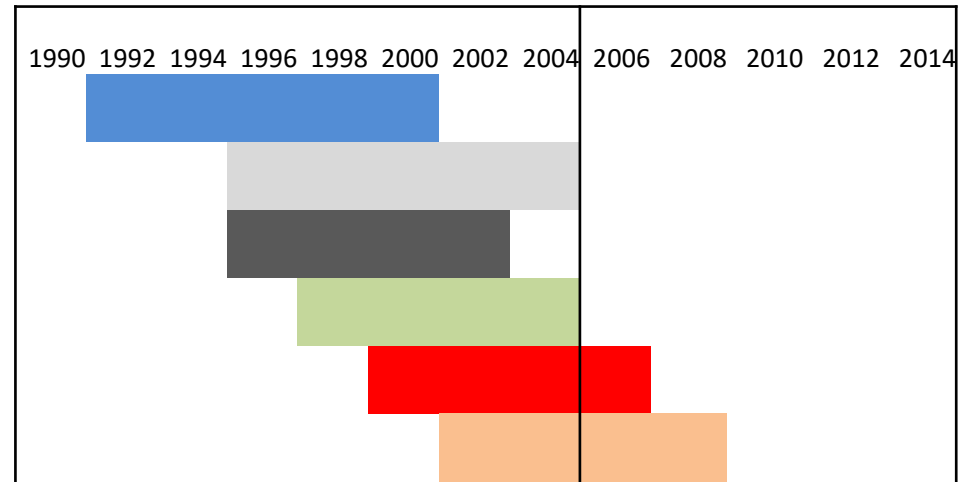

Regulácia opätovného použitia

Vek elektroodpadu

	MIN	MAX
chladiace zariadenia	1992	2000
práčky	1995	2003
sporáky	1995	2002
vysávače	1997	2004
žehličky	2000	2007
ostatné	2002	2008

HISTORICKÝ ODPAD

NOVÝ ODPAD

E-waste in India

Realita v praxi

Realita v praxi

Realita v praxi

Realita v praxi

Realita v praxi

Ďakujem za pozornosť!

**Peter Valent
ENVIDOM**